

वेळ : २ तास

गुण : ६०

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२) अंतर्गत पर्याय लक्षात घ्यावेत.

३) प्रश्नांसमोरील अंक गुण दर्शवितात.

प्र. १ अ) शिवकालीन प्रशासन व्यवस्था, महसूल व्यवस्था आणि अर्थकारण यांचा सविस्तर आढावा घ्या. (१५)

किंवा

ब) शिवकालीन राजकीय व सामाजिक परिस्थितीचे सविस्तर विवेचन करा.

प्र. २ अ) शिवकालीन वाङ्मयनिर्मितीच्या प्रेरणा कोणत्या होत्या ते स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

ब) संत तुकारामांच्या अभंगगाथेतून तत्कालीन समाजजीवनाचे चित्र कसे उभे राहते ते विशद करा.

प्र. ३ अ) संत रामदासांनी आपल्या साहित्यातून भविष्यकालीन भारत व महाराष्ट्राचे चित्र कसे रेखाटले आहे ते स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

ब) संत बहिणाबाईंच्या अभंगांचे वेगळेपण त्यांच्या निवडक अभंगांद्वारे स्पष्ट करा.

प्र. ४ टिपा लिहा. (प्रत्येक गटातील १) (१५)

अ) १. शिवकालीन समाज

किंवा

२. महाराणी ताराबाई

ब) १. संत वेणाबाईंची अभंगरचना

किंवा

२. करुणाष्टके

क) १. संत बहिणाबाई

किंवा

२. संत तुकाराम यांच्या पुढील अभंगाचे विवेचन करा -

“सुख पाहता जवापाडे दुःख पर्वता एवढे॥

धरी धरी आठवण मानी संतांचे वचन ॥”
